

ADVIES

Ontwerp van besluit tot wijziging van de regelgeving betreffende de erkenning en de financiële ondersteuning in het kader van Toerisme voor Allen

Dit is een belangrijk decreet voor de jeugdsector. Elke jeugdvereniging gaat wel eens op weekend, kamp of vormingscursus in een jeugdverblijf. Jeugdverenigingen zijn niet enkel gebruikers maar vaak ook uitbaters van een jeugdverblijfscentrum. De uitvoeringsbesluiten van dit decreet regelen de concrete erkennings- en subsidiëeringsvoorwaarden van de jeugdverblijfscentra.

VLAAMSE JEUGDRAAD	
5 december 2007	ADVIES 07/16

Advies ontwerp van besluit tot wijziging van de regelgeving betreffende de erkenning en de financiële ondersteuning in het kader van Toerisme voor Allen

De Vlaamse Jeugd Raad in vergadering op 5 december 2007 onder voorzitterschap van Stefaan Marien en waarbij aanwezig waren:

Kurt Beheydt, Rob De Donder, Toon Fonteyne, Bruno Houthoofd, Kurt Janssens, Barbara Poppe, Elizabeth Van der Plaetsen, Tess Van Deynse, Eva Vereecke

Brengt *unaniem* het volgende advies uit:

1. Inleiding

Dit ontwerpadvies werd voorbereid op het platform jeugdtoerisme. Een ontwerpadvies werd verder uitgewerkt op de commissie jeugdwerk. De AV van 5 december keurde het advies goed.

2. De reden van dit advies / het belang voor kinderen en jongeren

Iedere zomervakantie gaan meer dan honderdduizend kinderen en jongeren op kamp met de jeugdbeweging. Nog andere jongeren trekken er individueel of met vrienden op uit en maken gretig gebruik van jeugdherbergen in binnen- en buitenland. Ook buiten de zomervakantie trekken groepen kinderen en jongeren van jeugthuizen, speelpleinen, jeugdbewegingen, kunsteducatieve organisaties etc. erop uit voor weekends, vormingscursussen, ontspanningsdagen, trainingskampen, bezinningsdagen, stages, taalkampen, ... Het aanbod uit het diverse jeugdlandschap is overweldigend. Om al deze jongeren een dak boven het hoofd te geven, is een groot en divers overnachtingsaanbod noodzakelijk. Daarom zal de Vlaamse Jeugd Raad blijven bewaken dat deze stimulansen gegarandeerd blijven op een zo laagdrempelig mogelijke manier. Dit wil zeggen dat ook de kleine voorzieningen met een basisinfrastructuur kunnen instappen in dit decreet. Het erkenningsdecreet Toerisme Voor Allen geeft stimulansen om te investeren in een kwaliteitsvolle verblijfsinfrastructuur. Ook zullen we blijven bewaken dat dit decreet een stimuleringsdecreet blijft en geen verplicht keurslijf wordt voor alle jeugdverblijfscentra.

3. Het advies

I. Wijzigingen in het besluit erkenning en financiële ondersteuning van verblijven

A. Administratieve lastenverlaging

In dit ontwerp van wijziging van besluit zijn er heel wat inspanningen gedaan tot administratieve lastenverlaging. Vanzelfsprekend moedigt de Vlaamse Jeugdraad dit aan. We waarderen dat:

- de overeenkomst waarin het aantal plaatsen bepaald wordt dat voorbehouden moet zijn voor personen met een laag inkomen driejaarlijks in plaats van jaarlijks wordt afgesloten
- de erkenning automatisch wordt verlengd zolang aan de voorwaarden voldaan blijft
- de verplichting om jaarlijks een begroting in te dienen is weg gevallen en vervangen door inzage recht
- de burgemeester bij het afleveren van het brandveiligheidsattest niet langer moet wachten op het advies van de brandweercommandant.

Deze **veranderingen zullen leiden tot een vlottere afhandeling van erkennings- en subsidiedossiers.**

B. Toegankelijkheid

De huidige bepalingen voor de toegankelijkheid van gebouwen zijn vervangen door nieuwe criteria. Volgens de huidige bepalingen moet elke subsidieaanvrager een overeenkomst afsluiten met Toerisme Vlaanderen waarin hij zich ertoe verbindt de basistoegankelijkheid van het gebouw voor personen met een handicap te waarborgen. In deze overeenkomst wordt bepaald binnen welke termijn het gebouw basistoegankelijk moet zijn. In praktijk bleek het niet haalbaar om elk gebouw basistoegankelijk te maken voor personen met een handicap. Daarom bleef deze bepaling in het verleden vaak dode letter. Door toegankelijkheid te beperken tot de doelgroep personen met een handicap geeft de huidige bepaling bovendien een enge invulling aan de term toegankelijkheid. De nieuwe bepalingen geven de mogelijkheid om eveneens aandacht te besteden aan toegankelijkheid voor blinden, toegankelijkheid voor mensen met allergieën, toegankelijkheid voor doven, ... De Vlaamse Jeugdraad vindt het bijgevolg goed dat er nieuwe, ruimere en meer realistische criteria zijn opgesteld die de focus leggen op een stimuleringsbeleid. In algemene termen zijn we dus tevreden. Toch hebben we nog enkele fundamentele opmerkingen. We roepen op tot een flexibele interpretatie van de nieuwe criteria. **De doelstelling moet zijn dat iedereen in het totale aanbod terecht moet kunnen. Maar daarom moet niet iedereen overal terecht kunnen.** De Vlaamse Jeugdraad vindt de toegankelijkheid van jeugdverblijven heel belangrijk. Binnen de verschillende types jeugdverblijven moet een aanbod gegarandeerd worden dat aansluit bij de noden van iedereen. Maar, nogmaals, daarom is het niet noodzakelijk dat elk jeugdverblijf aan dezelfde criteria moet voldoen.

Een artikelsgewijze bespreking van de nieuwe bepalingen omtrent toegankelijkheid:

- In art.4 wordt een nieuw art.3bis ingevoegd dat bepaalt dat de exploitant zich moet inschrijven in het actieplan Toegankelijkheid van Toerisme Vlaanderen om erkend te worden (of te blijven) als sociaal-toeristisch verblijf. Omdat we toegankelijkheid een belangrijk aandachtspunt vinden, is de Vlaamse Jeugdraad principieel akkoord met deze toevoeging. De inhoud van dit actieplan is op dit moment nog niet bekend. We vragen dat de jeugdsector betrokken wordt bij de opmaak van dit actieplan.
- Het huidige besluit voorziet de toekenning van één label: het label jeugdtoerisme. De nieuwe bepalingen voegen hier nog twee labels bij: het label hostel en het label toegankelijkheid. Op het label hostel komen we later in dit advies terug. Het toekennen van een toegankelijkheidslabel getuigt van een stimuleringsbeleid dat we zeker aanmoedigen. We vinden het ook positief dat de toegankelijkheidsscreening voor het behalen van een label volledig wordt terugbetaald. We betreuren wel dat de jeugdsector bij het opmaken van de criteria in het labelconcept niet betrokken is.
- Art.14 van het huidige besluit wordt geschrapt en vervangen door een toevoeging in art.10. Art.14 van het huidige besluit bepaalt dat elke subsidieaanvrager een overeenkomst afsluit met

Toerisme Vlaanderen waarin hij zich ertoe verbindt de basistoegankelijkheid van het gebouw voor personen met een handicap te waarborgen. In deze overeenkomst wordt een termijn bepaald. Zoals hoger reeds opgemerkt bleef deze bepaling vaak dode letter. Om van toegankelijkheid een reële subsidiëeringsvoorwaarde te maken, stelt men in het nieuwe ontwerp voor om een toegankelijkheidsadvies toe te voegen bij de grote verbouwingen. Zo'n advies is niet nodig voor 'subsidiëerdossiers betreffende instandhoudingswerken, werken aan technische installaties, werken aan niet-publieksgerichte ruimtes en niet-ingrijpende werken waarvoor Toerisme Vlaanderen zelf advies kan verstrekken'. Het is alleszins een gezonde reflex om het toegankelijkheids criterium voor subsidiëring meer af te stemmen op de realiteit. Toch hebben we nog enkele fundamentele opmerkingen:

- De jeugdverblijfscentra binnen Toerisme voor Allen moeten in een aanbod voorzien dat toegankelijk is voor allen. Dat is de evidentie zelve. Daarom benadrukt de Vlaamse Jeugdraad om niet enkel te focussen op kinderen en jongeren met een beperkte mobiliteit. Natuurlijk is dit een zeer belangrijke doelgroep als het gaat over toegankelijkheid, maar we zien ook andere doelgroepen: blinden en slechtzienden, kinderen en jongeren die last hebben van allergie of astma, ... In Vlaanderen zijn er op dit moment ongeveer 400 erkende jeugdverblijfscentra. Als al deze jeugdverblijfscentra op lange termijn grote verbouwingen uitgevoerd hebben, zouden deze allemaal toegankelijk moeten zijn voor personen met een beperkte mobiliteit. Dit vergt een enorme totale investering die niet voor elk jeugdverblijfscentrum haalbaar of wenselijk is. De groep van personen met beperkte mobiliteit is immers (gelukkig maar!) relatief beperkt. Daarom pleiten we voor een kosten-baten-analyse. Indien de toegankelijkheidsinvestering niet in verhouding staat met de baten, moet men zich kunnen focussen op toegankelijkheid naar een andere doelgroep, bv. de grote groep van personen die last hebben van allergieën of astma. Ook de toegankelijkheid voor de doelgroep kinderen kan een waardevol alternatief zijn voor toegankelijkheidsmaatregelen voor mensen met een beperkte mobiliteit. Door in uitzonderlijke gevallen alternatieven aan te bieden, voorkom je situaties waarin kleine jeugdverblijfscentra afgeschrikt worden door de grote investering en daarom niet meer beginnen aan grote verbouwingen. Hierdoor zal de kwaliteit van de infrastructuur van deze jeugdverblijfscentra op termijn verslechteren in plaats van verbeteren.

We verduidelijken met een *voorbeeld*:

Een jeugdverblijfscentrum in gemeente X begint aan grote verbouwingen. De infrastructuur van dit verblijfscentrum is in die mate ontoegankelijk voor personen met een beperkte mobiliteit dat de noodzakelijke investering enorm zou zijn. In buurgemeente Y bestaat er reeds een jeugdverblijfscentrum dat volledig toegankelijk is voor personen met een beperkte mobiliteit. In dit geval lijkt het ons perfect te verantwoorden en zelfs beter dat dit jeugdverblijfscentrum zich in haar verbouwingen focust op een andere doelgroep. Zo kan dit jeugdverblijfscentrum investeren in speciale matrassen, gordijnen, beddengoed, vloerbekleding, ... Een andere mogelijkheid is dat dit jeugdverblijfscentrum zich focust op de doelgroep blinden en slechtzienden en investeert in duidelijke gidslijnen of geleidelijnen, een aangepaste inrichting met visuele en tactiele contrasten in de ruimte, schuifdeuren, ... De Vlaamse Jeugdraad wil hier zeker niet de indruk wekken dat de groep van personen met beperkte mobiliteit niet prioritair moet zijn. Maar in sommige gevallen is het zeker te verantwoorden dat een jeugdverblijfscentrum zich focust op een andere doelgroep. Budgettaire redenen spelen hierbij een rol maar het is zeker niet de enige reden. Toerisme voor Allen betekent voor ons immers dat er ook aandacht moet besteed worden aan andere (in aantal vaak grotere) doelgroepen. We herhalen hier nogmaals ons kernstandpunt: binnen de verschillende types jeugdverblijven moet een aanbod gegarandeerd worden dat aansluit bij de noden van iedereen. Maar daarom is het niet noodzakelijk dat elk jeugdverblijf aan dezelfde criteria moet voldoen.

- Jeugdverblijfscentra zijn geen hotels. Zij ontvangen geen individuele jongeren. Jongeren en zeker jongeren met lichamelijk, visuele of andere beperking verblijven steeds in groepsverband met intensieve begeleiding. Daarom pleiten we voor een pragmatische toepassing van toegankelijkheids criteria. Enkele voorbeelden uit de praktijk: een jeugdverblijfscentrum investeert in de aanleg van een helling voor alle

verhogingen in hun gebouw. Op sommige plaatsen is de kost heel hoog om de voorgeschreven hellingsgraad te respecteren. Dit wordt opgelost doordat de begeleiders de jongeren in een rolstoel naar boven duwen. Een ander voorbeeld: in de douches is geen zitbank voorzien. Dit wordt opgelost door een tuinstoel in de douche te plaatsen. Dit soort pragmatische oplossingen moet in uitzonderlijke omstandigheden mogelijk blijven.

- Tot slot raden we aan om steeds voorrang te geven aan verbouwingen die de brandveiligheid van jeugdverblijfscentra verbeteren. Indien een jeugdverblijfscentrum een subsidiedossier indient om te werken aan een verbeterde brandveiligheid van zijn gebouw, lijkt het ons logisch om hier geen extra toegankelijkheidscriteria op te leggen.

C. Label Hostel

De Vlaamse Jeugdraad vindt het een logische keuze om dit label in te voeren en we vinden de voorwaarden waaraan voldaan moet zijn om dit label te verkrijgen **goed gekozen en haalbaar**.

II. Wijzigingen in het besluit erkenning en financiële ondersteuning van verenigingen en in het besluit erkenning en financiële ondersteuning van ondersteuningspunten

Bij de wijziging van deze beide besluiten hebben we geen fundamentele opmerkingen.

III. Brandveiligheidsnormen

In de brandveiligheidsnormen zijn minimale aanpassingen gebeurd. Het blijft **een realistisch en goed normeringskader**. We waarderen ook de inspraakmogelijkheden die gegeven zijn aan de sector en de mate waarin hiermee rekening gehouden is.

Twee opmerkingen:

- 2.2: Vroeger moesten de valse plafonds en binnenwanden van de slaapgelegenheden een stabiliteit hebben die bescherming biedt tegen brand en een brandweerstand van Rf1/2h. Nu is dit niet meer beperkt tot de slaapgelegenheden maar uitgebreid tot de plafonds en wanden van de hele inrichting. We vinden deze uitbreiding niet nodig: in daglokalen en dergelijke wordt niet geslapen wat een veel vlottere en snellere evacuatie mogelijk maakt.
- 3.4.1: we vinden deze bepaling niet zo duidelijk geformuleerd.
Een voorstel tot alternatieve formulering:
*Voor de inrichtingen van categorie 1 geldt:
Voor de gelijkvloerse verdieping bestaat de eerste vluchtmogelijkheid in een vluchtweg die rechtstreeks op straat of op een vrije ruimte komt en is er een tweede vluchtweg vanuit de kamers via een deur of een opendraaiend of schuiven raam.
Voor de hogere verdiepingen bestaat de eerste vluchtmogelijkheid in een binnentrap en bestaat de tweede vluchtmogelijkheid:*
 - *in een tweede binnentrap of*
 - *een buitentrap of*
 - *een buitenladder of*
 - *een glijbaan of*
 - *een opendraaiend venster, als de kamervloer zich lager bevindt dan 3 meter boven de begane grond of*
 - *een gevelopening (...)*

4. Besluit

In het algemeen evalueren we de herwerking van de uitvoeringsbesluiten van het decreet TVA positief. We waarderen dat er inspanningen worden geleverd voor de verlaging van de administratieve

lasten, dat er een nieuw label voor hostels wordt gecreëerd en dat er geen fundamentele verzwaring is van de brandveiligheidsnormen.

Wat betreft de nieuwe bepalingen over toegankelijkheid vinden we het een goede keuze om de normen af te stemmen op de realiteit. De Vlaamse Jeugdraad benadrukt wel dat, in het kader van Toerisme Voor Allen, de doelstelling moet zijn dat iedereen in het totale aanbod terecht moet kunnen. Maar daarom moet niet iedereen overal terecht kunnen. Belangrijker is dat er een voldoende groot aanbod is voor zoveel mogelijk doelgroepen. Vanuit die optiek is het perfect aanvaardbaar dat een klein jeugdverblijfscentrum met beperkte middelen de keuze maakt om zich te richten naar een andere doelgroep dan mensen met een beperkte mobiliteit en in verbouwingen aandacht besteedt aan voorzieningen voor bijvoorbeeld kinderen of voor personen met een allergie of visuele beperking.